

Some research literature states that professional case-method training stimulates student activity and learning motivation. Additionally, this training method improves teacher performance without extra cost.

The essence of problem-based learning consists of problem formation, solution options, leading to independent answers.

Since the system of problem-based learning methods is based on the principle of cognitive independence and gradual complication of problem setting, the transition to next methods requires the restructuring of the content of the training material. The Restructuring of the content is carried out by applying a certain set of methods: permutations, the involvement of additional facts, using of additional elements in the presentation, transformation of facts into cognitive tasks.

Key words: *Problem-based learning, activation of cognitive activity, conditions of using problem-based learning, academic achievements of A.M. Aleksyuk.*

Л. Бахмач, асп.

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Киев, Украина

ЗНАЧЕНИЕ ПРОБЛЕМНОГО ОБУЧЕНИЯ В НАУЧНОМ ИССЛЕДОВАНИИ А. Н. АЛЕКСЮКА

Раскрывается сущность проблемного обучения и исследуются его особенности в научных исследованиях известных ученых, в частности в исследованиях А. Н. Алексюка. Исследовано, что ученый видел педагогическую ценность идеи проблемного обучения в том, что благодаря реализации которого учащиеся ясно осознают противоречия как систему познавательных трудностей, преодоление которых ставит их в условия активной деятельности, требуя познавательной самостоятельности. Анализ научного наследия А. Н. Алексюка свидетельствует о том, что ученый считал обучение, при котором ученикам подают учебный материал в готовом виде лишает возможности творческого поиска и решает эту проблему можно благодаря введению проблемного метода обучения.

Ключевые слова: *проблемное обучение, активизация познавательной деятельности, условия применения проблемного обучения, научный потенциал А. М. Алексюка.*

Відомості про автора

Бахмач Людмила Анатоліївна – Україна, м. Київ, аспірантка кафедри педагогіки Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Контактна інформація: Golovkonata@ukr.net

Бахмач Людмила Анатоліевна – Украина, г. Киев, аспирантка кафедры педагогики Киевский национальный университет имени Тараса Шевченка

Контактная информация: Golovkonata@ukr.net

Liudmyla Bakhmach – Ukraine, Kyiv, PhD student, Pedagogy department of Psychology Faculty, Taras Shevchenko National University of Kyiv

Contact information: Golovkonata@ukr.net

УДК 378.1 : 613

Н. Беседа, канд. пед. наук
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, Полтава

ГЕНЕЗИС СОЦІАЛЬНО-МЕДИЧНИХ ОСНОВ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ

Розкрито сутнісний зміст поняття "здоров'язбереження". Систематизовано уявлення про здоров'я, засоби й методи його збереження в різні історичні епохи. Охарактеризовано соціально-медичні основи здоров'язбереження дітей і молоді в історії людства. На основі узагальнення поглядів теоретиків і практиків виокремлено основні підходи до здоров'язбереження молодого покоління. Проаналізовано особливості формування індивідуального й суспільного здоров'я в контексті реалізації вітчизняних і світових культурно-освітніх традицій.

Ключові слова: *здоров'язбереження; соціально-медичний напрям здоров'язбереження; індивідуальне здоров'я; суспільне здоров'я.*

Постановка наукової проблеми та її значення.

Головною ознакою цивілізованого суспільства й найбільшою його цінністю є здоров'я молодого покоління. У зв'язку з цим виникає об'єктивна потреба у спрямуванні ціннісних орієнтирів сучасної молоді на збереження і зміцнення власного здоров'я та здоров'я навколишніх. Слід зазначити, що вирішення проблеми збереження й зміцнення здоров'я в Україні та світі ускладнюється негативним впливом медичних, екологічних і соціально-економічних чинників, а саме:

- зростанням показника захворюваності серед дитячого контингенту населення;
- загостренням екологічних проблем в Україні та світі;
- погіршенням соціо-економічних умов життя родини;
- порушенням раціонального співвідношення між інтелектуальною й руховою активністю учнів і студентів;
- не сформованістю стійких мотивацій у дітей і підлітків до здорового способу життя;
- низьким рівнем культури здоров'я молоді.

З огляду на це, вважаємо, що позитивних зрушень у галузі здоров'язбереження можна досягти завдяки розробленню відповідного нормативно-правового забезпечення, соціальних програм і педагогічних напрацю-

вань щодо впровадження здоров'язберезувальних технологій у діяльність фізкультурно-оздоровчих і навчальних закладів. Підтвердженням цього є наукові висновки В. Бобрицької: "Реалізація права на здоров'я потребує розроблення механізмів реалізації комплексу правових актів, програм підтримання й охорони здоров'я, у яких визначається місце кожної соціально-економічної структури: сім'ї, закладів освіти, органів охорони здоров'я, виробничих установ, фізкультурно-оздоровчих організацій, державних органів тощо" [1, с. 107].

Мета й завдання дослідження. Ураховуючи вищевикладене, метою дослідження є вивчення вітчизняного та світового досвіду розроблення соціально-медичних основ здоров'язбереження.

Для досягнення означеної мети виокремлено такі завдання:

1. Охарактеризувати арсенал засобів і методів здоров'язбереження в різні історичні епохи.
2. Проаналізувати особливості формування індивідуального й суспільного здоров'я в контексті реалізації вітчизняних і світових культурно-освітніх традицій.

Стан дослідження. Дослідженню теоретичних і прикладних аспектів проблеми здоров'язбереження

молодого покоління приділяли увагу вітчизняні й зарубіжні вчені, зокрема Г. Апанасенко, Л. Горяна, О. Дубогай, Л. Попова, С. Лапасенко й ін. Сутність валеологічної культури учнів за сучасних умов навчання розкрили Т. Бойченко, О. Бондаренко, Л. Ващенко, М. Гончаренко, В. Горащук, В. Грибань, С. Кондратюк та ін. Соціальні проблеми здоров'я дітей і підлітків проаналізували Л. Бойко, Є. Неведомська, Ю. Науменко й ін. Головні чинники формування здоров'язбережувального освітнього середовища в школі визначили С. Дудко, О. Ващенко, В. Звєкова, О. Клєстова, К. Оглоблін та ін. Вивчення низки наукових розвідок указує на те, що історичний аналіз розвитку ідей здоров'язбереження висвітлено в напрацюваннях багатьох учених, а саме: В. Бобрицької, Є. Головахи, А. Надточаєва, Л. Сущенко, А. Цося й ін.

Із метою уточнення змісту поняття "здоров'язбереження" вдаємося до аналізу наявних у педагогічній науці і практиці визначень. Зауважимо, що в цьому випадку виникають деякі ускладнення, адже наразі існує безліч синонімів поняття "здоров'язбереження", зокрема, "охорона здоров'я", "зміцнення здоров'я", "збереження здоров'я" тощо, що призводить до відсутності єдиного погляду щодо визначення досліджуваного поняття. Наприклад, С. Ожегов і Н. Шведова пояснюють поняття "збережувальні", як такі, що не витрачені даремно, без зайвої необхідності. М. Варданян пропонує розглядати сутність здоров'язбереження як результат дії педагогічних чинників на суб'єкти навчально-виховного процесу. С. Серіков уточнює, що здоров'язбереження – це цілеспрямований вплив педагогічних заходів на одночасне підвищення рівня здоров'я учнів і їхньої освіченості [2]. Значна увага розробленню методів і засобів здоров'язбереження приділяється в працях педагогів, медиків, а також гігієністів, фізіологів, соціологів та ін. Унаслідок узагальнення поглядів теоретиків і практиків виокремимо "головні підходи до здоров'язбереження учнів, а саме:

- аксіологічний (М. Коржова, С. Лапасенко й ін.);
- медичний (М. Амосов, Г. Апанасенко, Л. Попова, Т. Резер та ін.);
- валеологічний (В. Бобрицька, В. Базарний, М. Гончаренко, Л. Горяна, Є. Неведомська й ін.);
- психологічний (І. Бех, Е. Вайнер, Л. Карамушка, С. Максименко, О. Хухлаєва й ін.);
- педагогічний (М. Безруких, О. Вакуленко, В. Горащук, Л. Сущенко, Л. Хомич, А. Царенко й ін.);
- компетентнісний (Л. Ващенко, Т. Бойченко, О. Іщук, С. Кириленко й ін.)" [2, с. 9].

Узагальнюючи вищевикладене, вважаємо, що розробленню перспективних підходів до збереження та зміцнення здоров'я молодого покоління значно сприятиме подальше вивчення медичних і соціальних засад здоров'язбереження та порівняння їх в історичній ретроспективі.

Виклад основних положень. Зазначимо, що соціально-медичний напрям дозволяє визначити ефективність синтезу соціальної та медичної практики здоров'язбереження молодого покоління. У зв'язку з цим на особливу увагу заслуговують ідеї здоров'язбереження, описані ще давньогрецькими мислителями (Аристотель, Гіпократ, Епікур, Платон, Піфагор) і римськими (Гален, Цицерон, Цельс). У своїх працях вони підкреслюють значення профілактики захворювань і дотримання людиною правил здорового способу життя та доводять доцільність охоплення гігієнічними заходами усього людського буття [3]. Додамо, що Гален уперше пояснив лікувально-профілактичне значення фізичної праці для збереження та зміцнення здоров'я людини. Його праці містять прогресивні для того часу рекомен-

дації щодо застосування гімнастики, дієти й масажу в лікуванні та профілактиці захворювань [3].

Заслуговують на увагу погляди інших римських філософів на спосіб життя людини. Як засвідчують історичні джерела, Цицерон вважав, що їжа й догляд за тілом мають спрямовуватися, насамперед, на збереження здоров'я та сил, а не на насолоду. Сенека був глибоко переконаний у тому, що на здоров'я людини згубний вплив має вияв негативних рис характеру, шкідливих звичок, непомірності, жадібності, а вміння продовжувати життя прямо залежить від розвитку здатності не скорочувати його [4].

Як бачимо, у надбаннях античної епохи широко висвітлюються різні аспекти здоров'язбереження як соціальної проблеми. Це є свідченням того, що здоров'я розглядається як критерій морального, естетичного, етичного, інтелектуального розвитку окремого індивіда й нації загалом.

Зауважимо, що після занепаду античності осередком розвитку освіти, науки й культури стає мусульманський Схід. Саме тут створюються школи-академії, у яких, на основі праць Гіпнократа, Галена й інших античних мислителів, відбувається трансформація уявлень про збереження і зміцнення здоров'я людини.

Особливої уваги, із позиції нашого дослідження, заслуговує ім'я знаменитого Авіценни – Абу Алі Хусейна ібн Абдуллаха (980–1037 рр.), ученого, філософа, лікаря, творця "Канону медицини" – медичної енциклопедії в 5 частинах. "Канон медицини" ("Канон медичної науки") слід вважати підсумком поглядів і досвіду грецьких, римських, індійських і середньоазійських лікарів. У зв'язку з цим, праці Авіценни мають важливе значення для розроблення засобів і методів здоров'язбереження, адже в них запропонована діагностика різноманітних функціональних станів людини й охарактеризована різниця між перехідним станом і власне хворобою, а також надані рекомендації щодо здорового способу життя. Отже, маємо підстави стверджувати, що донині не втрачають свого значення зібрані в "Каноні медичної науки" погляди Авіценни на здоровий спосіб життя як мистецтво здоров'язбереження.

На нашу думку, нині особливої цінності набуває усвідомлення міркувань східних філософів про здоров'я, що знаходять своє відображення у таких канонічних творах: "Веди" (Стародавня Індія) і "П'ятикнижжя" (Стародавній Китай). Ці твори характеризують головні передумови здоров'язбережувальної поведінки й обґрунтовують доцільність гармонійного співіснування людини з навколишнім світом. Додамо, що на Заході в епоху Відродження також було доведено зумовленість рівня здоров'я людини розвитком її здатності досягати душевної рівноваги. До прикладу, Леонардо да Вінчі стверджував, що узгодження стихій в людині підтримує її, а неузгодження – руйнує і губить.

Слід звернути увагу на те, що на теренах нашої країни проблема здоров'язбереження дітей гостро поставала ще з часів Київської Русі [4; 5]. Яскравим доказом цього є праця Володимира Мономаха "Повчання дітям", у якій автор закликає молодь дотримуватися моральних і релігійних норм, радить постійно дбати про духовне збагачення та підвищення свого освітнього рівня.

Як зазначають В. Звєкова [4], А. Цось [5] та інші, у здоров'язбереженні слов'ян варто виокремити такі підходи: військово-фізичне та оздоровчо-рекреаційне виховання молодого покоління. Зауважимо, що великого значення у здоров'язбереженні стародавніх слов'ян набуло виховання ідеалу богатиря, тобто юнака, який відзначався особливою фізичною силою й моральною чистотою. У зв'язку з цим виховання характеризувалося

військово-фізичним спрямуванням і базувалося на зміцненні в юнаків відданості, загартованості, витривалості, швидкості, сили духу й сили тіла.

Продовження цих культурно-освітніх традицій знайшло своє відображення в розвитку українського козацтва. Додамо, що в Запорізькій Січі, актуальності набуває не лише всебічний фізичний розвиток козаків, а також формування у них високого патріотизму, волелюбності, відданості козацьким традиціям і поваги до людської гідності.

Характеризуючи особливості оздоровчо-рекреаційного виховання, звернемо увагу на те, що його головною метою була підготовка молоді до мисливства, рибальства, землеробства тощо. Цьому сприяло проведення різних видів фізичних вправ, народних ігор, обрядових дійств, танців і змагань. Вважаємо за доцільне застосування окремих із них на уроках і в позаурочний час у сучасних загальноосвітніх закладах, адже це, на нашу думку, сприятиме формуванню культури здоров'я та підвищенню рівня загальної культури учнів.

Заслуговує на увагу той факт, що на території Російської імперії з кінця XIX ст. запроваджено медичний контроль за станом здоров'я учнів, але результати його здійснення не доносилися до відома педагогічних працівників. Така неузгодженість, звісно, не призвела до позитивних зрушень у галузі здоров'язбереження учнів [6].

Спробою вирішити проблемні аспекти здоров'язбереження дітей на державному рівні було створення в колишньому Радянському Союзі в липні 1918 р. державного органу управління охороною здоров'я, тобто Народного Комісаріату охорони здоров'я. Йому підпорядковувалися всі медико-санітарні установи, що раніше належали різним відомствам, організаціям і приватним особам. Окрім цього, з метою об'єднання наукових сил для розроблення принципово нових напрямів здоров'язбереження молодого покоління при Наркомздраві було сформовано Вчену медичну раду, перед якою поставало головне завдання – поліпшення профілактичної роботи серед працівників освіти, учнів загальноосвітніх шкіл і професійно-технічних закладів. Передбачалося, що цьому сприятиме організація медико-санітарних служб, санітарних інспекцій, що покликані були розробити та впровадити ефективні підходи до масового оздоровлення людей, профілактики захворювань, розширення мережі здоров'язбережувальних установ і організацій. Від 1933 р. відповідальність за збереження і зміцнення здоров'я учнів покладалася на шкільних лікарів [7], але і цей крок не призвів до значного покращення здоров'я дітей, адже проблема здоров'язбереження розглядалася виключно через призму медичної, а не педагогічної науки.

Особливої уваги, із погляду нашого дослідження, заслуговують наукові висновки медиків, фізіологів і педагогів 30–40-х рр. XX ст., що обґрунтовують значення ролі вчителя у формуванні здорового способу життя учнів. У цьому контексті варто згадати таких радянських учених: М. Антропова, В. Белінович, Л. Жданов та ін.

Узагальнення теоретичних і практичних надбань (В. Альбицький, Ю. Науменко, А. Хрипкова) засвідчує, що найважливішим напрямом упровадження наукових досліджень у галузі здоров'язбереження дітей і учнівської молоді в 70–80-х рр. минулого століття було розроблення гігієнічних вимог до організації навчально-виробничої діяльності. Особливо плідно в цьому напрямі працювали І. Лисицин, Н. Полуніна, Є. Савельєва, Л. Чупова й ін. У своїх дослідженнях вони переконливо довели вплив на здоров'я людини соціальних умов, зокрема, навчання, праці, побуту, відпочинку тощо.

Поділяємо позицію М. Лук'янової [7] стосовно того, що важливе значення для здоров'язбереження дітей на

сучасному етапі розвитку суспільства мають такі соціальні чинники: повна сім'я, у якій зростає дитина, висока культура здоров'я батьків, проведення виховних заходів із профілактики захворювань і травматизму тощо. З огляду на це, закликаємо родину, школу та суспільство до спільного вирішення актуальних питань здоров'язбереження молодого покоління.

У цьому контексті на особливу увагу заслуговує поява в системі освіти загальноосвітніх навчальних закладів, діяльність яких передбачає підвищення рівня індивідуального здоров'я дітей, зміцнення у них здоров'язбережувальної компетентності та формування здоров'язбережувального освітнього середовища. Такими є вальдорфські школи, заснування яких в Україні відбулося у 90-х рр. XX ст., і "Школи здоров'я", що виникли наприкінці 90-х рр. у зв'язку із приєднанням України до Проекту зі створення "Шкіл сприяння здоров'ю", розробленого Європейською Комісією, Радою Європи та ВООЗ (1991). Характерною ознакою цих навчальних закладів є спрямованість на реалізацію європейських, загальнодержавних і регіональних програм, що забезпечують формування здорового способу життя молодого покоління. Навчання в таких закладах цікаве, захоплює й емоційно насичене, а також сприяє здоров'язбереженню учнів, зокрема, покращенню зору, зміцненню опорно-рухового апарату, розвитку емоційно-вольової сфери, моральних якостей і конструюванню в учнів стійких мотивацій до здорового способу життя. Водночас, як зазначає С. Дудко, результативність здоров'язбереження залежить від "усвідомлення педагогами своєї відповідальності за збереження здоров'я дітей, а також отримання необхідної професійної підготовки, що дасть змогу успішно здійснювати оздоровлення своїх вихованців" [8, с. 86].

Висновки. Узагальнюючи вищевикладене, маємо підстави для таких висновків:

1. У філософських, педагогічних, психологічних і медико-біологічних працях широко висвітлені ідеї здоров'язбереження. Викладені в них погляди дослідників присвячені головним чином аналізу змістових аспектів здоров'язбережувальної діяльності й розробленню теоретичних і практичних основ здоров'язбережувальних технологій.

2. Здоров'язбереження молоді визначається як соціальний феномен і розглядається через призму збереження й зміцнення індивідуального та суспільного здоров'я.

3. Ключовою фігурою у вирішенні соціально важливих питань здоров'язбереження молодого покоління є педагог, адже саме йому належить провідна роль у формуванні культури здоров'я дітей і молоді.

Перспективу подальших досліджень убачаємо в вивченні педагогічних основ створення здоров'язбережувального освітнього середовища у вищому навчальному закладі на основі актуалізації світового ретродосвіду.

Список використаних джерел

1. Бобрицька В. І. Сприяння здоров'ю дітей та молоді : порівняльний аналіз освітньої політики в Україні та Польщі / В. І. Бобрицька // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. Івана Франка. – Серія "Українська полієніка". – 2012. – С. 45–49.
2. Беседа Н. А. Підготовка вчителя до застосування здоров'язбережувальних технологій у системі методичної роботи загальноосвітнього навчального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Н. А. Беседа. – К., 2012.
3. Бобрицька В. І. Формування здоров'я молоді : актуалізація світового ретродосвіду в умовах сучасної університетської освіти : монографія / В. І. Бобрицька. – Полтава : ФОП Рибалка Д. Л., 2010.
4. Звєкова В. К. Підготовка майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В. К. Звєкова. – Ізмаїл, 2009.
5. Цось А. В. Фізичне виховання в календарній обрядовості українців : навч. посіб. / А. В. Цось. – Луцьк : Надстир'я, 2000.

6. Чернишова Є. Р. Підготовка вчителя до формування в учнів основ знань про здоров'я та безпеку життєдіяльності людини : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Є. Р. Чернишова. – К., 2004.

7. Лукьянова М. И. Личностно ориентированное обучение как ресурс здоровьесбережения / М. И. Лукьянова // Психология обучения. – 2008. – № 5. – С. 49–56.

8. Дудко С. Г. Дидактичні засади формування здоров'язбережувального навчального середовища початкової школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / С. Г. Дудко. – К., 2015.

References

1. Bobrytska V.I. Spryannya zdorov'yu ditey ta molodi : porivnyalnyy analiz osvitynoy polityky v Ukraini ta Polshchi / V. I. Bobrytska // Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. – Seriya "Ukrayinska polonistyka". – 2012. – S. 45–49.

2. Beseda N.A. Pidhotovka vchytelya do zastosuvannya zdorovyazberezhuval'nykh tekhnolohiy u systemi metodychnoy roboty zahal'noosvitn'oho navchalnoho zakladu : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk : spets. 13.00.04 "Teoriya i metodyka profesiynoy osvity" / N. A. Beseda. – K., 2012.

3. Bobrytska V. I. Formuvannya zdorov'ya molodi : aktualizatsiya svitovoho retrodosvidu v umovakh suchasnoyi universytetskoy osvity : monohrafiya / V. I. Bobryts'ka. – Poltava : FOP Rybalka D. L., 2010.

4. Zvyekova V. K. Pidhotovka maybutnikh uchyteliv do orhanizatsiyi zdorovyazberihayuchoho dozvillya shkolyariv : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Viktoriya Korniyivna Zvyekova. – Izmayil, 2009.

5. Tsos A. V. Fizychno vykhovannya v kalendarniy obryadovosti ukrayintiv : navch. posib. / A. V. Tsos. – Lutsk : Nadstyrya, 2000.

6. Chernyshova YE. R. Pidhotovka vchytelya do formuvannya v uchniv osnov znan pro zdorovya ta bezpeku zhyttyediyalnosti lyudyny : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Yevheniya Rodionivna Chernyshova. – K., 2004.

7. Lukyanova M. Y. Lychnostno oryentirovannoe obuchenye kak resurs zdorovesberezhennya / M. Y. Lukyanova // Psykholohyya obuchenyya. – 2008. – № 5. – S. 49–56.

8. Dudko S. H. Dydaktychni zasady formuvannya zdorovyazberezhuval'noho navchalnoho seredovyscha pochatkovoyi shkoly : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.09 / Serhiy Hryhorovych Dudko. – K., 2015.

Надійшла до редколегії 12.04.17

N. Beseda, PhD (Pedagogical Sciences)
Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University, Poltava, Ukraine

GENESIS OF HEALTH SAVING SOCIAL-MEDICAL BASICS

The article considers the essence of a "health saving" notion. The author justifies the actuality of the younger generation health saving problem. There is an attempt made to systematize the idea of health, means and methods of its saving in different historic epochs. Social-medical basics of children and youth health saving in the history of mankind are characterized as a result of a look-back analysis. The main approaches to the youth generation health saving are separated on the basis of scientific theoretical and practical results generalization. The author names the reasons of health deterioration connected with medical, ecological and social economical terms of modern life. The issue of increasing level of individual and social health in the context of domestic and world cultural-educational traditions realization is considered.

The proposed article aims to prove the objective need in implementing health saving technologies into the education process provided by modern school. The need is determined by a number of circumstances among which the one of particular importance is the renovation of school education strategic purpose which involves breeding-up a harmoniously developed pupil's personality having health saving competency. The author analyzes the effective approaches to improving the quality to create of health saving education environment in the modern school.

The author focuses on the feasibility of developing an appropriate social programs and educational developments on the implementation health-saving technologies in the educational process in secondary schools. The evaluation of topical issues of a school teacher professional training indicates the development of theoretical and practical basis of health saving teacher's work, however such problem as teachers methodical ability to teach their pupils health saving skills together with the education process is still understudied. This determines the strategy and tactics of improvement teachers' training to implement health saving technologies on the basis of organizing and actualization the system of school methodical work. The conclusions in the article are relevant and require consideration to improve the improvement of system of a comprehensive educational institution during the younger generation health saving.

Key terms: health saving; health saving technologies, social-medical health saving approach; individual health; social health.

Н. Беседа, канд. пед. наук
Полтавский национальный технический университет имени Юрия Кондратюка, Полтава, Украина

ГЕНЕЗИС СОЦИАЛЬНО-МЕДИЦИНСКИХ ОСНОВ ЗДОРОВЬЕСБЕРЕЖЕНИЯ

Раскрыта содержательная сущность понятия "здоровьесбережение". Систематизированы представления о здоровье, средствах и методах его сохранения в различные исторические эпохи. Охарактеризованы социально-медицинские основы здоровьесбережения детей и молодежи в истории человечества. На основе обобщения взглядов теоретиков и практиков выделены основные подходы к здоровьесбережению молодого поколения. Проанализированы особенности формирования индивидуального и общественного здоровья в контексте реализации отечественных и мировых культурно-образовательных традиций.

Ключевые слова: здоровьесбережение; социально-медицинское направление здоровьесбережения; индивидуальное здоровье; общественное здоровье.

Відомості про автора

Беседа Наталія Анатоліївна – Україна, Полтава, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка.

Контактна інформація: 050 180 39 49, beseda07@meta.ua

Беседа Наталия Анатольевна – Украина, Полтава, кандидат педагогических наук, старший преподаватель кафедры физического воспитания, спорта и здоровья человека, Полтавский национальный технический университет имени Юрия Кондратюка.

Контактная информация: 050 180 39 49, beseda07@meta.ua

Natalia Beseda – Ukraine, Poltava, PhD (Pedagogical Sciences), senior lecturer of the physical education and sport department, Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University

Contact information: 050 180 39 49, beseda07@meta.ua